

KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO MOKYMO PLĖTROS CENTRAS

GEROJI PROFESINIO MOKYMO PATIRTIS 2015 METAI

Inovacijos profesiniame mokyme

Vilnius
2015

KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO
MOKYMO PLĖTROS CENTRAS

REFERNET
LIETUVA
LITHUANIA

Turinys

Pratarmė.....	2
1. Kėdainių profesinio rengimo centras. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Nauji svetingumo standartai“	3
2. Šiaulių profesinio rengimo centras. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Keliauk maloniai“	6
3. VšĮ Kelmės profesinio rengimo centras. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Svetainė KPRC virtualus gidas“	8
4. VšĮ Kuršėnų politechnikos mokykla. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Inovatyvi pamoka – videotiltas“	12
5. VšĮ Raseinių technologijos ir verslo mokykla. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Kompiuterinių programų ir interneto naudojimas ugdymo procese“	15
6. VšĮ Kauno informacinių technologijų mokykla. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Rezultatyvus užsienio šalių profesinio mokymo inovacijų perkėlimas Lietuvoje“	17
7. VšĮ Vilniaus statybininkų rengimo centras. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Mokinių ir profesijos mokytojų tarpkultūrinės kompetencijos tobulinimas Europos Sąjungos profesinio mokymo įstaigose“	19
8. VšĮ Klaipėdos profesinio mokymo ir reabilitacijos centras. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Mokytis smagu“	22

Visos leidinyje panaudotos gerosios profesinio mokymo patirties aprašymų nuotraukos pateiktos pačių profesinio mokymo įstaigų atstovų iš jų asmeninių archyvų.

Jūsų komentarų, pasiūlymų lauksime el. pašto adresu neringa.tolstych@kpmc.lt

©Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras

Pratarmė

Džiaugiamės, galėdami pasidalinti profesinio mokymo įstaigų gerąja profesinio mokymo patirtimi.

Leidinyje pateikti aprašymai, kurie dalyvavo [2015 metų gerosios profesinio mokymo patirties konkurse](#) ir [tapo nugalėtojais](#). Konkurso tikslas – paskatinti profesinio mokymo įstaigas tarpusavyje pasidalinti sėkmės istorijomis apie inovacijų įgyvendinimą profesiniame mokyme ir rezultatyvų jų perkėlimą iš užsienio šalių.

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras organizuoja gerosios profesinio mokymo patirties konkursą nuo 2010 metų. Centras organizuodamas konkursą, kasmet bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Profesinio mokymo skyriumi, ne vieną kartą savo prizus jame steigė mūsų partneris Švietimo mainų paramos fondas.

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras dėkoja visoms profesinio mokymo įstaigoms, pateikusioms savo gerosios profesinio mokymo patirties aprašymus.

Tikimės, kad leidinyje pateikta geroji profesinio mokymo patirtis įkvėps Jus naujiems sumanymams bei padės kelti profesinio mokymo kokybę.

Kviečiame profesinio mokymo įstaigas aktyviau dalintis savo gerąja profesinio mokymo patirtimi su mumis bei su kolegomis iš visos Lietuvos.

Su pagarba

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras

1. Kėdainių profesinio rengimo centras. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Nauji svetingumo standartai“

2015 metų gerosios profesinio mokymo patirties konkurso nugalėtojas

Priemonės tikslas – gerinti profesinio mokymo įvaizdį, motyvuoti profesijos mokytojus kelti kvalifikaciją, dalintis gerąja patirtimi Lietuvos bei užsienio profesinio mokymo įstaigose.

Vykdydami Erasmus+ KA1 mobilumo programos projektą Nr. 2014-1-LT01-KA102-000220 „Nauji svetingumo standartai“ Kėdainių profesinio rengimo centro profesijos mokytojai Rima Pužauskaitė ir Žilvinas Kapočius dalyvavo dėstymo vizite Turkijos Fetijos miesto profesinėje technikos mokykloje (FETHIYE MESLEKI VE TEKNİK ANADOLU LİSESI). Tai vieni iš pirmųjų šalies profesijos mokytojų, kurie išvyko į dėstymo profesinėje mokykloje vizitą užsienio šalyje.

Lietuvos universitetų, kolegijų dėstytojai jau daugelį metų vyksta dėstyti į užsienio mokymo įstaigas, turi dėstymo jose patirties ir gali ja pasidalinti su kolegomis, o profesinės mokyklos dar tik žengia pirmuosius žingsnius. Profesinio mokymo įstaigoms tai labai nauja, įdomi ir išskirtinė patirtis, o mokytojams – tikras iššūkis.

Nuo ko pradėjome? Kėdainių profesinio rengimo centro profesijos mokytojai su priimančios organizacijos atstovais suderino dėstymo programą, atsižvelgdami į jų pageidavimus. Ekonomikos mokytoja Rima Pužauskaitė Turkijos mokinius supažindino su Europos Sąjunga, euru, pasidalino verslumo, karjeros ugdymo žiniomis bei vedė praktinius užsiėmimus. Mokiniais buvo įdomu, kaip Lietuvoje mokoma spręsti konfliktines situacijas, atsirandančias aptarnaujant maitinimo įstaigų klientus, todėl praktinių užsiėmimų metu patys tai išbandė.

Specialybės anglų kalbos mokytojas Žilvinas Kapočius mokinius supažindino, kaip aptarnauti užsienio svečius, pažinti klientus, nustatyti jų tipus ir atsižvelgiant į tai, juos tinkamai aptarnauti, taip pat mokė specifinių anglų kalbos išsireiškimų. Mokymo vizito metu jis taip pat supažindino su moderniąja virtuve ir įdomiaisiais, keisčiausiais pasaulio restoranais, angliškais virtuvės įrangos terminais, atliko praktines užduotis. Profesijos mokytojai dirbo su skirtingomis grupėmis, todėl abu parengė skirtingus pristatymus apie Lietuvą. Ekonomikos mokytojai daugiausiai teko dirbti su padavėjo, barmeno bei apskaitos ir finansų specialybių mokiniais, anglų kalbos mokytojui – su virėjo specialybės mokiniais (mokiniai 17-18 metų).

Mokytojų laukė daugybė iššūkių. Pirmasis – suderinti ir parengti dėstymo programą anglų kalba. Tiek anglų kalbos mokytojui, o tuo labiau ekonomikos mokytojui rengti minėtų specialybių medžiagos anglų kalba savo mokykloje nereikia. Pats dėstymo procesas – didelis iššūkis, nes šios mokymo įstaigos mokinių anglų kalbos žinios nepakankamos dalyvauti angliškai dėstomose pamokose – beveik visos pamokos (ypač teorijos) vyko dalyvaujant anglų kalbos mokytojams-vertėjams, t. y. Kėdainių profesinio rengimo centro profesijos mokytojai dėstė anglų kalba, o Fetijos profesinės mokyklos anglų kalbos mokytojai vertė į turkų kalbą. Tik praktiniai užsiėmimai galėjo vykti be vertėjų. Dar vienas iššūkis Lietuvos mokytojams – dėstymo medžiagos koregavimas (adaptavimas), atsižvelgiant į mokinių anglų kalbos žinias. Mažinamas dėstomos teorijos kiekis ir didinamas praktinių užsiėmimų laikas. Fetijos profesinės mokyklos profesijos mokytojai taip pat ne visi gali bendrauti anglų kalba – tiek dėl anglų kalbos žinių trūkumo, tiek dėl nepakankamos praktinio šios kalbos vartojimo patirties.

Nepaisant šių trukdžių, dėstymo patirtis buvo labai įdomi, nauja, įgyta daug vertingos patirties, pažinti kitos šalies profesinės mokyklos mokiniai, mokytojai, susipažinta su mokymo proceso organizavimu, perimta geroji patirtis. Pasimokyti tikrai yra ko. Fetija – vietinių ir užsienio turistų mėgstamas kurortas, todėl profesinė mokykla turi savo mokomąjį viešbutį, jis veikia ištisus metus, sezono laikotarpiu įvairių specialybių mokiniai ten atlieka praktiką.

Pasibaigus dėstymo vizitui, Kėdainių profesinio rengimo centre surengtas sklaidos seminaras „Tarptautinė patirtis – poveikis mokytojui ir jo profesinei aplinkai“, profesijos mokytojai pasidalino savo patirtimi, paskatino kolegas mokyti anglų kalbos ir dalyvauti tarptautiniuose dėstymo vizituose.

Pridedame dėstymo vizito pristatymą (žr. 1 priedą – [Fetijos programą](#)).

Nuo šių mokslo metų Kėdainių profesinio rengimo centre mokytojams organizuojami nemokami anglų kalbos kursai – taip mokymo įstaiga skatina mokytojus dalyvauti tarptautiniuose mobilumo projektuose. Anglų kalbos kursų organizavimą Centre galima įvertinti kaip svarią ir pamatuojamą naudą bendruomenei ir mokytojams.

Rekomendacijos kolegoms:

- labai nuosekliai, detalai pasirenkite vizitui;
- įvertinkite, aptarkite su partneriais realias mokinių anglų kalbos žinias;
- suderinkite dėstymo programą, dėstomų valandų skaičių, mokinių vertinimą;
- suderinkite arba patys pasirūpinkite reikalingomis priemonėmis, išsiaiškinkite, ar tikrai bus reikalinga įranga – prisiminkite, kad turkiškos kompiuterių klaviatūros skiriasi nuo europietišku, lietuvišku (gali būti problemų renkant tekstą);
- susitarkite dėl atsakingo kuruojančio asmens, vertimo į/iš anglų kalbos galimybių;
- išsiaiškinkite su kokiomis klasėmis, kokiais mokiniais dirbsite. Svarbios visos smulkmenos: mokinių amžius, mokinių skaičius klasėje (pavyzdžiui, Turkijos profesinėse mokyklose vidutiniškai klasėje yra 25-30 mokinių). Labai svarbūs nacionaliniai, kultūriniai ypatumai (Turkijoje mokiniai labai gerbia vyresnius žmones, mokytojus, mokiniai labai nuoširdūs, draugiški, labai noriai bendrauja pertraukų metu, fotografuojasi su mokytojais).
- Išsiaiškinkite su viena ar su keliomis skirtingomis grupėmis turėsite pamokas.

Pasiekti rezultatai:

Nauda profesijos mokytojams

- parengta mokymo medžiaga bei praktinės užduotys anglų kalba „Virtuvės šefo specialybės anglų kalba“ virėjo specialybės mokiniams (10 val.) bei „Ekonomikos ir verslo žinių pagrindai“ padavėjo ir barmeno bei apskaitos ir finansų specialybės mokiniams (10 val.). Mokymo medžiaga rengta atsižvelgiant į tai, kad gali kilti kalbos barjerų – pateikiama nedaug teorijos žinių ir daug praktinių, grupinių užduočių;
- patobulintos anglų kalbos žinios;
- susipažinta su naujais aktyvaus mokymo metodais, jie pritaikyti praktikoje užsienio šalies mokymo įstaigoje;
- glaudūs ryšiai su Turkijos kolegomis, pasikeista mokymo patirtimi, dėstymo medžiaga;
- susipažinta su Turkijos profesinio mokymo sistema, kultūriniais ypatumais, tradicijomis.

Nauda Kėdainių profesinio rengimo centrui

- geresnis mokymo įstaigos įvaizdis;
- didesnis patrauklumas mokiniams;
- užmegzti tarptautinio bendradarbiavimo ryšiai su Fetijos profesine technikos mokykla;
- patobulintos mokytojų profesinės kompetencijos.

Kaip pakito Jūsų veiklos ir paslaugų kokybė įgyvendinus šią priemonę?

- atsirado patikimi užsienio partneriai;
- įgyta dėstyto patirtis užsienio šalies profesinio mokymo įstaigoje, kuria galima dalintis su kitomis Lietuvos profesinio mokymo įstaigomis;
- motyvacija kitiems profesijos mokytojams dalyvauti panašioje veikloje;
- Kėdainių profesinio rengimo centras tapo patrauklesnis mokiniams;
- patobulėjo mokytojų kvalifikacija, anglų kalbos žinių lygis;
- įsisavinti nauji aktyvūs mokymo metodai.

Tai patirtis, skatinanti rengti mokymo medžiagą anglų kalba ir galimybė ruošti užsienio studentų mokymui Centre.

Dėstyto vizitas užsienio mokymo įstaigoje – tai tikrai sėkmingas pavyzdys Centro profesijos mokytojams bei kitoms profesinio mokymo įstaigoms. Šis vizitas skatina mokytojus kelti savo profesinę kvalifikaciją, atnaujinti pedagogines žinias bei tobulinti anglų kalbos įgūdžius. Tuo pačiu gerėja profesinio mokymo įvaizdis, didėja patrauklumas.

Jeigu profesijos mokytojai gali parengti ir dėstyti profesinius dalykus anglų kalba – jie tikrai geri savo specialybės žinovai, jie nebijo iššūkių, jie įdomūs mokiniams!

Kėdainių profesinio rengimo centras

Šėtos g. 105, LT-58117 Kėdainiai

Tel. (8 347) 68 302

El. paštas kedainiuprc@gmail.com

<http://www.prc.kedainiai.lm.lt>

Kontaktai pasiteiravimui:

Profesijos mokytojas Žilvinas Kapočius, el. paštas z.kapocius@prc.kedainiai.lm.lt

Profesijos mokytoja Rima Pužauskaitė, el. paštas r.puzauskaite@prc.kedainiai.lm.lt

2. Šiaulių profesinio rengimo centras. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Keliauk maloniai“

2015 metų gerosios profesinio mokymo patirties konkurso nugalėtojas

2014 metų pabaigoje buvo atliktas kiekybinis tyrimas – anketinė apklausa, kurioje dalyvavo 69 Šiaulių profesinio rengimo centro Prekybos ir verslo skyriaus socialiniai partneriai – darbdaviai. Jie išreiškė nuogąstavimus dėl absolventų, besimokančių pagal mokymo programas „Padavėjas ir barmenas“, „Kelionių agentas“, komunikacijos. Tyrimo analizė paskatino parengti netradicinį projektą „Keliauk maloniai“, kuris buvo pristatytas socialiniam partneriui UAB „Busturas“. Šiaulių profesinio rengimo centro Prekybos ir verslo skyriaus ir UAB „Busturas“ bendras projektas „Keliauk maloniai“ startavo 2015 metų balandžio 2 dieną.

Nuo šios dienos keleivių, keliaujančių UAB „Busturas“ autobusais iš Šiaulių į Vilnių laukdavo staigmena: Prekybos ir verslo skyriaus mokiniai, besimokantys pagal mokymo programą „Kelionių agentas“, pasitikdavo visus keleivius, palydėdavo iki sėdimos vietos, padėdavo panešti rankines, lagaminus. Prasidedant kelionei būsimieji kelionių agentai pristatydavo kelionės trukmę, maršrutą, o kelionės metu trumpai pristatydavo, kuo svarbios ir žymios tam tikros vietovės, pasakodavo legendas, padavimus susijusius su šiomis vietomis. Kiti mokiniai, būsimieji padavėjai ir barmenai, paruošdavo kavą, arbatą ir kartu su Prekybos ir verslo skyriaus mokinių konditerių iškeptais keksiukais nemokamai patiekdavo keleiviams. Kelionės pabaigoje būsimieji kelionių agentai pristatydavo visą kelionės metu lydėjusią komandą (vairuotojus, save), pristatydavo Šiaulių profesinio rengimo centrą, Prekybos ir verslo skyrių, įteikdavo lankstinukų, pakviesdavo mokytis, palinkėdavo geros dienos.

Projektas tęsėsi iki 2015 metų liepos 1 dienos, tačiau mokiniams, o ypač keleiviams, taip patiko, kad projektas tęsėsi ir visą vasarą: keleiviai buvo kviečiami maloniai keliauti ne tik į Vilnių, bet ir į Palangą.

Neįtikėtina, tačiau pradėjus įgyvendinti iniciatyvą, „Lietuvos geležinkeliai“ pakoregavo kelionių į Vilnių maršrutų laikus, kelionės metu pradėjo vaišinti gėrimais. Džiugu, kad UAB „Busturas“ sulaukė 11,3 % keleivių skaičiaus padidėjimo.

Šiaulių profesinio rengimo centro Prekybos ir verslo skyriaus mokiniai realioje praktinėje aplinkoje patobulino komunikacinius įgūdžius. 36,7 % įstojusiųjų 2015 metais mokytis Prekybos ir verslo skyriuje rengiamų specialybių informaciją apie profesijas sužinojo iš projekto „Keliauk maloniai“.

Sulaukėme džiugių, geranoriškų palinkėjimų, padėkų ir net užsakymų patiems skaniausiems persikiniams keksiukams. Keletas atsiliepiamų:

„ačiū už skanią kavą ir įdomius pasakojimus“;

„ir viskas nemokamai?“;

„dėkoju už estetiką ir profesionalumą“;

„gyvenu Lietuvoje, o kiek daug nežinau“;

„kiekvieną pirmadienį keliauju į Vilnių, todėl galiu ilgiau pamiegoti“;

„nesugadintas jaunimas“;

„skanios kavos gausiu autobuse ir dar nemokamai“.

Buvo ir piktas skambutis – „bandote užkariauti visą Lietuvą“.

Smagu, kad pasiekėme esminį tikslą dėl mokinių komunikacijos ugdymo, tobulinimo, populiariuome profesijas, sustiprinome abipusiai naudingą partnerystę su verslo įmonėmis.

Įsivaizduokite: ankstus rytas, skamba žadintuvas, norisi miego, dar kelios minutės, dar truputį... Ir skubate, bėgate... Nespėjote išgerti rytinės kavos ar arbatos, tačiau atskubėjusius į autobusų stotį Jus pasitinka besišypsanti, paslaugi Prekybos ir verslo skyriaus mokinių komanda ir siūlo vaišintis karšta kava arba arbata, keksiuku. Argi tai ne puiki nemokama staigmena? Nepamirškime ir įdomių pasakojimų apie pakeliui regimus objektus. Argi keliavimas autobusu gali būti dar malonesnis?

Ir tai ne pabaiga. Projektas „Keliauk maloniai“ bus tęsiamas 2016 metų pavasarį.

Šiaulių profesinio rengimo centras

Gardino g. 4, LT-78231 Šiauliai

Tel. (8 41) 55 25 89

Faks. (8 41) 39 01 72

El. paštas info@sprc.lt

<http://www.sprc.lt/>

Kontaktai pasiteiravimui:

Šiaulių profesinio rengimo centro Prekybos ir verslo skyrius

Tel. (8 41) 52 36 56, el. paštas prekybos.sk@sprc.lt

3. VšĮ Kelmės profesinio rengimo centras. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Svetainė KPRC virtualus gidas“

2015 metų gerosios profesinio mokymo patirties konkurso nugalėtojas

Svetainė „KPRC virtualus gidas“ <http://kprcvg.weebly.com/>

Svetainė „KPRC virtualus gidas“ – tai mokyklos mokomųjų kabinetų ir dirbtuvių 360° panoraminiai vaizdai, specialybių pristatymai, QR kodai (svetainių, mokytojų vizitinių kortelių, žemėlapių, GPS koordinacijų), taip pat nuotraukos, 31 metų mokyklos istorijos laiko juosta, žemėlapiai, animacijos ir kt. jums perteiks mūsų veiklas mokykloje, per pamokas ir po pamokų bei supažindins su mus supančia aplinka.

2015 m. profesinio mokymo patirties konkursui pateikėme ikiprofesinio mokymo vykdytą veiklą, kuri ne tik labai sudomino mokinius, bet ir davė daug naudos tiek patiems mokiniams, tiek mokyklai, tiek Šiaulių apskrčiai, tiek ir visai Lietuvai. Ne veltui šis mokinių darbas, kurį teikėme konkursui pelnė respublikinį pripažinimą – asociacija „Viešieji interneto prieigos taškai“ (VIPT) skyrė I vietą.

Kelmės PRC vizija – atvirumas, kūrybingumas, atsakomybė.

Nors skirtingos specialybės reikalauja skirtingų kompetencijų, yra keletas bendrų savybių, kurių tikisi darbdaviai – bendravimo įgūdžiai, analitiniai sugebėjimai, lankstumas, gebėjimas nustatyti prioritetus, tarpasmeninio bendravimo gebėjimai, vadovavimo įgūdžiai, gebėjimas planuoti, organizuoti, problemų sprendimas, priežastinių ryšių radimas ir kūrybiškumas.

VšĮ Kelmės profesinio rengimo centras 2014 m. dalyvavo neformaliojo ugdymo veiklos projekte „Patrauklios informacinių technologijų inovacijos kuria ateitį (PATINKA)“ pagal

programą „Projektų vadybos akademija“, kuris buvo finansuojamas Europos socialinio fondo ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšomis. Projekto organizatoriai – asociacija „INFOBALT“.

Pagal „Projektų vadybos akademijos“ programą 1 G klasės mokiniai, vadovaujami fizikos ir informacinių technologijų mokytojos metodininkės Skaistės Valutienės, vykdė IT projektą „Virtualus vietovės gidas“. Vykdydami projektą, jie mokėsi įsitraukti į vietos bendruomenės aplinką, toje aplinkoje ieškoti idėjų, jas atrinkti, planuoti veiklas, laiką, išteklius, užduotis atlikti dirbant komandoje, pasiskirstant vaidmenimis, pažinti savo komandinius ir lyderiavimo vaidmenis, pažinti ir atskleisti savo asmenybę, pajusti savo vietą bendruomenėje, bendruomenės reikšmę savo gyvenime.

Kurdami IT projektą, mokiniai bandė į savo gyvenamąją vietą pažvelgti jauno žmogaus akimis, parodyti, ką jie mato svarbaus, kas jaunam žmogui aktualu jo mokykloje ir miesto aplinkoje. Savo matymą perteikė kurdami savo mokyklos svetainę „KPRC virtualų gidą“. Mokiniai visų pirma svetainę išbandė, o tik po to pristatė mokyklos bendruomenei, Kelmės rajono bendruomenei, projekto baigiamojoje mokinių konferencijoje Naisiuose, parodoje „Mokykla 2014“, Kelmės r. IT mokytojų metodinėje grupėje, žiniasklaidos priemonėse ir kt.

Užsiėmimai truko 48 val. Pirmuosiuose užsiėmimuose buvo labiau koncentruojamasi į grupės vidinius procesus, komandos formavimo veiklas: verbalines ir neverbalines komunikacijas, problemų sprendimą, bendradarbiavimo įgūdžių lavinimą. Vėliau, greta komandos formavimo veiklų, lygiagrečiai pradedamas vykdyti IT projektas, ugdomi projektų vadybos įgūdžiai. Mokomasi projektą valdyti tradiciniais Scrum ir Agile bei programa „Acunote“ būdais, kūrybiškai taikyti įvairias IT programas bei WEB įrankius.

Programos veikloje buvo svarbus ne tik produkto sukūrimas, bet ir socialinis mokymasis grupėje. Jauniems žmonėms buvo sudarytos tokios sąlygos, kad jie galėtų plėtoti ir įgyvendinti savo idėjas, mokyti visapusiškai apsvarstyti skirtingus interesus ir nuomones, ieškoti bendrų sprendimų.

Šio projekto tikslas buvo – sudaryti sąlygas jaunam žmogui labiau pažinti ir atskleisti savo asmenybę per informacinių technologijų projekto „Virtualus vietovės gidas“ parengimą bei aktyvių mokymosi metodų bei šiuolaikinių priemonių panaudojimą.

Virtualaus gido užsakovas – VšĮ Kelmės PRC administracija. Su administracija derinome poreikius ir aptarėme reikalavimus mokyklos virtualiam gidui:

- turi būti interaktyvu, novatoriška bei patrauklu bet kokio amžiaus grupės žmonėms;
- parengtas panaudojant QR kodus ar GPS koordinates;
- svetainė turi tikt mobiliems telefonams, planšetei, kompiuteriui.

Programos „Projektų vadybos akademija“ metu mokiniai įgijo įgūdžių, kurie reikalingi šiuolaikiniame gyvenime: kad jie rastų savo vietą, gebėtų taikyti IKT žinias, įveiktų iškilusias problemas. Galima dar išskirti kūrybinio ir kritinio mąstymo bei savęs pažinimo įgūdžius.

Mokiniai išmoko vadybos pagrindų, bendravimo ir bendradarbiavimo, biudžeto planavimo, lyderystės, atsakingumo, rinkti, kaupti ir apdoroti informaciją, o svarbiausia, sužinojo ir išmoko dirbti su naujausiomis IKT programomis. Jiems tai buvo labai įdomu. Patiko ir bendravimo aplinka.

Projektui vykdyti turėjome organizatorių parengtą „Projektų vadybos akademijos“ metodinę medžiagą.

Metodai:

- Susipažinimo, vienas kito pažinimo žaidimai; imitaciniai žaidimai; simuliaciniai žaidimai; pasitikėjimą ugduantys žaidimai; klausymo pratimai, anketavimas, refleksija,

diskusijos; aiškinimas, demonstravimas, darbas grupėse, individualus darbas, diskusijos; savarankiškas darbas, praktiniai darbai, informacijos paieška, aiškinimas, konsultavimas.

Svetainės „KPRC virtualus gidas“ praktinis pritaikymas:

- Pagrindinių mokyklų mokinių profesiniam orientavimui bei karjeros planavimui;
- Mokyklos reprezentacijai, vykdant tarptautinius projektus, dalyvaujant XIV tarptautinėje mokymosi, žinių ir karjeros planavimo parodoje STUDIJOS 2016, pristatant mokyklą mokyklos svečiams bei auditoriams, prisistatant mokyklai miesto bei rajono bendruomenei per įvairias šventes ir akcijas;

- QR kodų pagalba galima perkelti informaciją į išmaniuosius mobiliuosius telefonus ar planšetes, mokytojų vizitines korteles, svetaines, nuotraukas, patalpintas debesyse, žemėlapius, GPS koordinates su aprašymais, video filmus ir kt.

- Svetainės dėka visi esami ir buvę darbuotojai bei mokiniai, Kelmės rajono, Lietuvos bei užsienio gyventojai galės virtualiai grįžti į mokyklos veiklos tarpsnius, prisiminti nuveiktus darbus, sutiktus draugus, patirtus išpūdžius bei sėkmes per 30 mokyklos veiklos metų.

Darbe naudotos WEB technologinės priemonės:

- projekto planavimas: www.acunote.com, www.taskjuggler.org;
- svetainių kūrimas: sites.google.com, www.weebly.com;
- 360 panoraminiai vaizdo įrašai: www.360cities.net, www.teliportme.com;
- QR kodų generatoriai: goqr.me, qmap.net, www.visualead.com, tagomobile.com ir kt.;
- QR kodų skaitytuvai: reader.kaywa.com ir kt.;
- žemėlapiai mapsengine.google.com;
- interaktyvios nuotraukos www.thinglink.com;
- laiko juosta www.timetoast.com;
- interaktyvus testas www.blubbr.tv;
- Webmix'ai apie Kelmę www.symbaloo.com;
- vaizdo įrašai, komiksai: tellagami.com, www.picovico.com, goanimate4schools.com, www.wideo.co, www.kizoa.com, vimeo.com, www.youtube.com;
- laikmenų įkėlimas į debesis: onedrive.live.com, goo.gl/k3cy79, goo.gl/pWTASy, drive.google.com, imgur.com;
- pristatymai prezi.com;
- E-knyga issuu.com.

Darbui naudotos techninės mokymo priemonės ir įrenginiai:

- planšetinis kompiuteris, mokinių ir mokytojos išmanieji telefonai, skaitmeninis fotoaparatas, skeneris, multimedijos projektorius, stacionarūs ir nešiojami kompiuteriai.

Savo gerą patirtimi pasidalinome ir su ES švietimo bendruomene. Pateikus gerosios patirties aprašą, mūsų veikla atrinkta ir viešinta svetainėje openeducationeuropa.eu kartu su 27 šalių gerosios patirties aprašais.

VšĮ Kelmės profesinio rengimo centras

J. Janonio g. 11, LT-86132 Kelmė

Tel./faks. (8 427) 61 075 (Kelmės skyrius)

Tel./faks. (8 427) 41 169 (Tytuvėnų skyrius)

El. paštas: kelmesprc@takas.lt ; info@sprc.lt

<http://www.kprc.lt/apiemus.html>

Kontaktai pasiteiravimui:

Informacinių technologijų ir fizikos mokytoja metodininkė Skaistė Valutienė, el. paštas skaisteval@gmail.com

4. VŠĮ Kuršėnų politechnikos mokykla. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Inovatyvi pamoka - videotiltas“

2015 metų gerosios profesinio mokymo patirties konkurso nugalėtojas

Gyvename laikais, kai informacinės technologijos yra mūsų kasdienybė, o jaunimo gyvenimas „vyksta“ prie kompiuterio ekranų. Internetas, eismo reguliavimo sistemos, išmanūs laikrodžiai ir kasdien vis gudresni telefonai nieko nebestebina, bet verčia kiekvieną iš mūsų neatsilikti, nesustoti, todėl mokomės ir mokomės. Deja, mokytojas nebėra tas vienintelis šaltinis, kuris viską žino. Jam, kaip niekam kitam, reikia dar daugiau pačiam mokytis, kad galėtų nustebinti savo mokinius, pažadintų jų smalsumą, norą siekti žinių.

Ieškodami, kaip sudominti mokinius, būsimus automobilių mechanikus, mes, du profesijos mokytojai, pasitarę su mokiniais, įgyvendinome inovatyvios pamokos idėją – surengėme dviejų automobilių mechanikų grupių: AM-48 ir AM-53 pamoką videotiltą, panaudodami Skype programą. Videotiltas (1 pav.) praplėtė galimybes skirtingų grupių mokiniams mokytis bendradarbiaujant, dalijantis teorinėmis žiniomis ir demonstruojant praktinius gebėjimus.

Technologijų kabinete mokiniai susipažino su geometrijos tikrinimo ir automobilio techninės priežiūros ypatumais, gilino teorines žinias apie vairavimo sistemos techninę priežiūrą ir ratų geometrijos tikrinimą. Jiems buvo skirta praktinė užduotis – parengti klausimų ir užduočių paketą mokiniams, dirbantiems mokomajame autoservise. Tuo metu praktinio mokymo kabinete buvo atliekami paruošiamieji darbai: keltuvu pakelta mašina, parengti darbo įrankiai ir reikalingos priemonės.

Atlikę parengiamąsias užduotis, abiejų grupių mokiniai ėmėsi bendros veiklos: mokomajame autoservise mokiniai ir mokytojas išklaušė užduotis kompiuterio pagalba, naudodami tiesioginį internetinį ryšį (Skype programa, wifi ryšys) ir, stebint abiejų grupių mokiniams, atliko praktines užduotis. Darbas autoservise buvo filmuojamas mobiliuoju telefonu ir tiesiogiai transliuojamas į teorijos kabinetą.

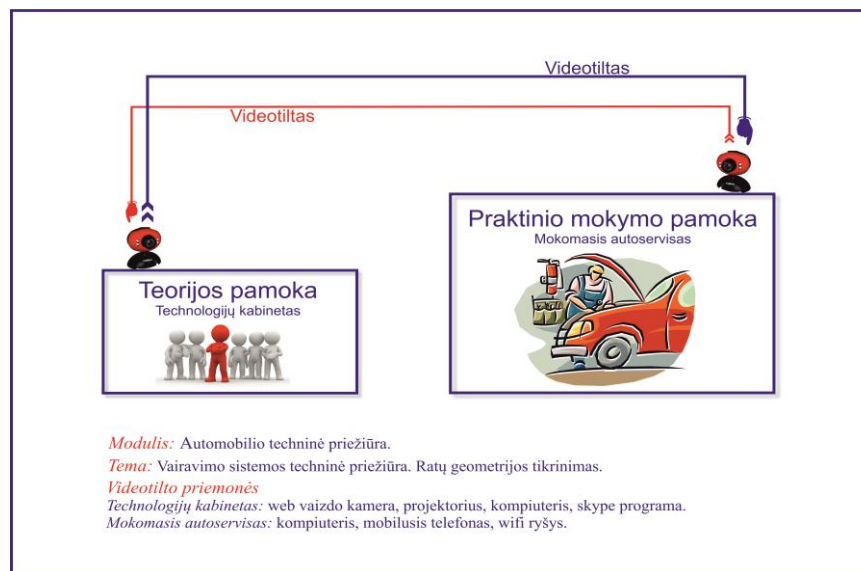
Mokiniai diskutavo, patarinėjo vieni kitiems, komentavo, siūlė įvairius sprendimus, kaip geriau ir efektyviau atlikti praktinę užduotį.

Mokinių aktyvumas, degančios akys, noras pasidalinti savo žiniomis su kitais parodė, kad tokia inovatyvi pamoka

jiems padėjo ne tik geriau suvokti teorinių žinių reikšmę, bet ir suprasti jų reikalingumą, dirbant automobilių mechaniku. O svarbiausia, jiems buvo suteikta galimybė komunikuoti, pajauti atsakomybę už savo darbą, išsakyti nuomonę ir išiklausyti, ką sako šalia esantis. Praktinės veiklos demonstravimas mokiniams leido ne tik pamatyti aptariamo reiškinio vaizdą, bet ir įsijausti į situaciją. Šiuolaikinės technologijos ir veiksminga mokymosi aplinka padėjo ir mokytojams, ir mokiniams nuvartyti šalin nuobodulį ir patrauklia mokymosi forma suteikti mokiniams naujų žinių bei patikrinti, ką jie geba.

1 pav. Videotiltas

Po pamokos automobilių mechaniko specialybės mokytojai susirinko aptarti pamoką, surasti plusus ir minusus. Štai jie:

+ *Atvejo rezultatyvumas:* mokykloje teorijos pamokos dažniausiai vyksta įprastu būdu: pasakojant, diktuojuant, skaitant, užsirašant. Mokiniai ne visada skatinami aktyviai išsakyti savo nuomonę, išreikšti norus, lūkesčius, pageidavimus dėl pamokos. Inovatyvios pamokos keičia mokinių suvokimą apie mokymąsi ir žinių įsisavinimą. Patys mokiniai siūlo geros pamokos scenarijus (dėl videotiltu buvo tariamasi su mokiniais).

+ *Padeda geriau įsisąmoninti modulio medžiagą:* pradedant mokyti teorijos tema „Vairavimo sistemos techninė priežiūra. Ratų geometrijos tikrinimas“, mokiniams iškilo daug neaiškumų, klausimų, todėl juos mokiniai pateikė ne tik mokytojui, bet vėliau ir mokiniams, kurie praktines užduotis atliko mokomajame autoservise. Teorijos mokytojas, kartu su mokiniais, peržvelgęs mokomąją medžiagą, pasiūlė jiems pasižymėti tas vietas, kurios yra neaiškios. Mokiniai kartu su mokytoju suformulavo klausimus ir juos pateikė mokiniams, dirbantiems autoservise. Šie, gavę klausimus, atsakymų ieškojo kartu su savo mokytoju ir kitais mokiniais,

vėliau pademonstravo žinias per praktinę veiklą. Kiekvienas mokinys individualiai pasižymėjo savo sąsiuvinuose, kas jam svarbiausia ir įdomiausia ir ką dar norėtų išsiaiškinti, pasimokyti.

+*Stiprina mokymosi motyvaciją*: labai svarbu, kad būsimasis automobilių mechanikas gebėtų ne tik remontuoti automobilių, bet ir gerai išmanyti jo sandarą, pritaikytų teorines žinias, siektų tobulėjimo profesinėje karjeroje, domėtųsi naujovėmis, mokytųsi ir būtų motyvuotas siekti aukščiausių rezultatų. Pamokos metu mokiniai buvo skatinami būti atsakingais, patenkino smalsumą, jautė vidinį poreikį pasirodyti, atpažinti, suprasti. Abipusis dalijimasis: „mokytojas-mokiniai“ ir „mokiniai-mokiniai“ – skatino plėtoti bendradarbiavimo mokantis įgūdžius.

- *Kalbėjimo kultūros spragos*: mokiniai ne visada geba sklandžiai suformuluoti ir pateikti klausimus, pritrūksta drąsos išsakyti savo nuomonę, kartais pritrūksta diskusijų kultūros. Tarpininko, vedlio vaidmens tuomet ėmėsi mokytojas.

Aptarę plusus ir minusus, nusprendėme savo gerą patirtį paskleisti mokykloje. Tą padarėme š. m. gegužės 21 dieną mokykloje vykusioje metodinėje konferencijoje „Kolega-kolegai. Sėkmingų pamokų organizavimas skirtingų gebėjimų mokiniams“. Bendradarbių nuomone, pamoka iš tikrųjų būna sėkminga, kai ją mokytojas kuria kartu su savo mokiniais.

VšĮ Kuršėnų politechnikos mokykla

Daugėlių g. 17, LT-81125 Kuršėnai

Tel. (8 41) 58 58 92

Faks. (8 41) 58 58 92

El. paštas kursenu.politechnikos@gmail.com

<http://politechnika.w3.lt>

Kontaktai pasiteiravimui:

Profesijos mokytojas Albertas Stonys, albertas.stonys@hotmail.com

Profesijos mokytojas Virginijus Vaičiškuskis, virgisvai@hotmail.com

5. VŠĮ Raseinių technologijos ir verslo mokykla. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Kompiuterinių programų ir interneto naudojimas ugdymo procese“

2015 metų gerosios profesinio mokymo patirties konkurso nugalėtojas

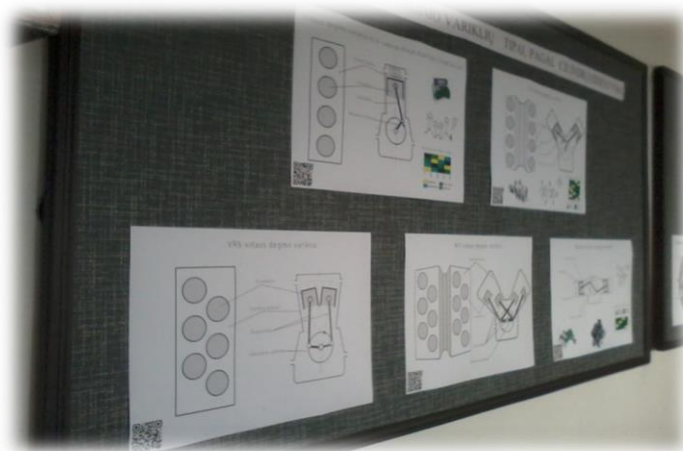
Savo darbe siekiu ugdyti mokinių žinias, skatinti jų domėjimąsi, iniciatyvumą. Skatinti norą savarankiškai ieškoti problemų sprendimo būdų, ir juos taikyti praktikoje. Todėl visada ieškau, kaip pritaikyti įvairias naujoves ugdymo procese.

Šiuolaikinių mokinių sudominti gana sudėtinga. Jis jau yra pažįstamas su asmeniniu kompiuteriu ir internetu. Geba juo naudotis.

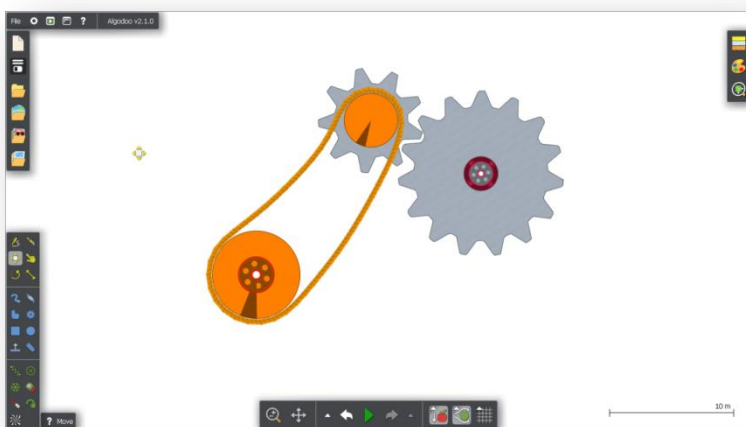

Todėl siekiu skatinti teisingą šiuolaikinių informacinių technologijų naudojimą. Automobilių ir autotraukinių sandaros pamokų metu rodau animuotus įvairių automobilių komponentų vaizdus, mokomuosius YouTube klipus, kuriuose supaprastintai parodomas įvairių dalių veikimas.

Mokomuosiuose plakatuose įterpiau QR kodus, kuriuos mokiniai gali nuskaityti savo mobiliaisiais telefonais ir jų ekranuose pamatyti, kaip veikia tam tikri automobilio ar autotraukinio komponentai.

Stendas su QR kodais

Programos Algodoo langas

momento.

Taip pat naudoju programas, padedančias mokiniui lengviau įsisavinti informaciją. Pavyzdžiui programa „Algodoo“ suteikia galimybę kurti nesudėtingus mechanizmus, stebėti jų veikimą. Galima stebėti, kaip keičiant krumpliaračių krumplių skaičių skiriasi perdavimo skaičius, kaip veikia diržinė pavara arba kuo skiriasi sūkių dažnis nuo sukimo

Praktinių užsiėmimų metu skatinu mokinius ieškoti atsakymų į iškilusius klausimus internete. Juk jau dabar dažnas mūsų turi išmanųjį telefoną, kuriuo vos kelių mygtukų paspaudimu galima rasti norimą informaciją. Užtuot draudęs jos ieškoti, geriau išmokau mokinius atsirinkti teisingą ir naudingą informaciją.

Dėka šių naujovių, gilinamos teorijos pamokų metu įgytos žinios. Gerinamas mokinių kompiuterinis raštingumas, naudojimas elektroninėmis ryšio priemonėmis, specialybės užsienio kalba. Ugdomos bendrosios asmeninės kompetencijos (iniciatyvumas, komandinio darbo, kūrybiškumas ir t. t.). Didinamas profesinės mokyklos įvaizdis. Mokykla atrodo šiuolaikiška, prisitaikusi prie „Z kartos“, ne tokia nuobodi, kurioje vien tik skaitoma ir rašoma.

Mokiniai mokosi savarankiškai ieškoti sprendimų, bendrauti tarpusavyje ir bendradarbiauti. Atsiskleidžia mokinių kūrybiškumas. Prasiplečia mokinių gebėjimas tinkamai išnaudoti mobiliuosius įrenginius ir internetą.

Manau, kad tai gerosios patirties pavyzdys, nes išmanūs telefonai, naršymas internete yra šiuolaikinių jaunuolių kasdienybė. Dažnai jie internete neveikia nieko naudingo. Uždrausti naudotis mobiliaisiais įrenginiais – neįmanoma. Todėl, užtuot draudus, reikia juos skatinti išnaudoti šiuolaikines technologijas tinkamai. Taip laimi abi pusės. Jie gali mokytis iš savų šaltinių, ieškoti jiems suprantamesnės, įdomiau pateiktos informacijos. Mokytojui tampa lengviau aiškinti pamokos temą, kai mokinys užpildo žinių spragas papildoma mokomąja medžiaga.

VšĮ Raseinių technologijos ir verslo mokykla

Muziejaus g. 8, LT-60122 Raseiniai

Tel. (8 428) 70 315

El. paštas rastine@rtvm.lt

<http://www.rtvmlt/>

Kontaktai pasiteiravimui:

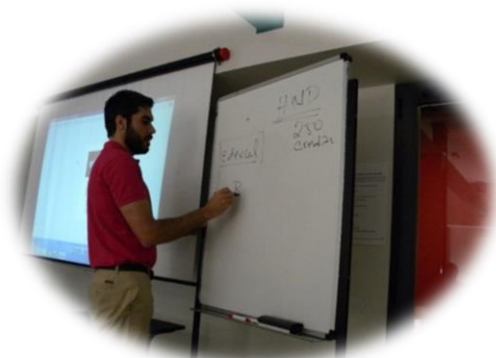
Profesijos mokytojas Andrius Petkus, el. paštas andpetkus@gmail.com

6. VŠĮ Kauno informacinių technologijų mokykla. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Rezultatyvus užsienio šalių profesinio mokymo inovacijų perkėlimas Lietuvoje“

Apdovanotas specialiuoju Švietimo mainų paramos fondo prizu

Kauno informacinių technologijų mokykla (KITM) vykdo daug projektų, susijusių su profesinio ugdymo plėtojimu, inovacijomis, gerosios patirties sklaida. 2010-09-01 – 2011-08-31 mokykla vykdė projektą „IT mokytojų kompetencijų tobulinimas multimedijos specialistų profesinio rengimo srityje“. Projekto dalyviai, Kauno informacinių technologijų mokyklos, tuometinė Kauno ryšinininkų

mokykla, ir Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokyklos profesijos mokytojai vyko pas partnerius į Portugaliją, ETIC – profesinio vidurinio lavinimo mokyklą (Escola Técnica de Imagem e Comunicação) ir į Estiją, Narva Kutseoppekeskus – profesinio mokymo centrą. Pagrindiniai projekto tikslai buvo susipažinti su minėtų šalių profesinio mokymo sistema, tobulinti dalykinę, metodinę ir

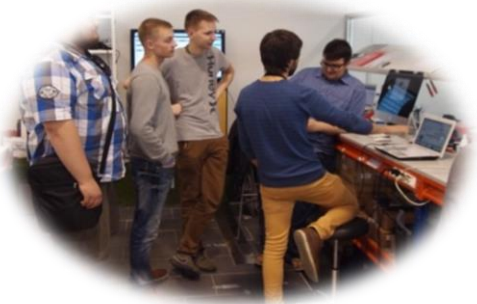
programų rengimo kompetencijas bei parengti multimedijos specialisto rengimo mokymo programą.

Projekto dalyviai grįžo pasisėmę daug geros patirties, minčių ir idėjų. Pas partnerius susipažinome su vykdoma multimedijos mokymo programa. Ja visi susidomėjome, nes moksleiviai mokėsi ne tik kompiuterinės grafikos ir grafinio dizaino, bet dirbo garso įrašų studijose, montavo vaizdo filmukus, kūrė reklamas. Visiems tapo aišku, atsižvelgiant į naujausius darbo rinkos poreikius, kad ši specialybė mūsų mokyklose yra būtina. Netrukus Kauno informacinių technologijų mokyklos suburta darbo grupė pateikė paraišką įregistruoti naują mokymo modulį. Leidimą gavus, prasidėjo modulio rašymo darbai. Po pusmečio modulis buvo įregistruotas ir pradėti rinkti pirmieji moksleiviai šiai, Kompiuterių ir organizacinės technikos operatorius mokymo programos, specializacijai „Multimedija“. Moksleivių ir jų tėvų susidomėjimo netrūko nuo pirmųjų skelbimų paskelbimo. 2011 m. rugsėjo mėnesį buvo surinktos pirmosios dvi multimedijos specializacijos moksleivių grupės ir pradėti mokymai.

„Multimedijos“ specializacija tapo viena populiariausių mokykloje. Į tai atsižvelgdami, pradėjome ruošti atskirą modulinę profesinio rengimo programą. 2014 metais programa buvo parengta ir įregistruota pavadinimu „Multimedijos paslaugų teikėjas“. Asmuo, įgijęs multimedijos paslaugų teikėjo kvalifikaciją, išmanys dvimatę ir trimatę animaciją, kompiuterinę grafiką, vaizdo ir garso produktų kūrimą, vaizdo ir garso medžiagos redagavimą, montažą bei žiniatinklio svetainių projektavimą ir kūrimą. Programa skirta asmenims įgijusiems ne žemesnį nei pagrindinį išsilavinimą. Baigusieji mokymo programą gebės komponuoti, animuoti, redaguoti ir montuoti vaizdo, garso ir grafinius objektus. Programos absolventai galės dirbti reklamos ir dizaino agentūrose, visuomenės informavimo, viešosios komunikacijos įmonėse ir organizacijose. Mokymo trukmė: baigusiems 10 kl. – 2,5 m., baigusiems 12 kl. – 1 m.

Prieš įregistruojant šią programą teko gerokai paplušėti. Daug kartų keitėsi programos pavadinimas, daug buvo klausimų ir neaiškumo. Daug klausimų padėjo atsakyti ETIC profesinė mokykla Portugalijoje, kuri jau mokė moksleivius pagal modulinę profesinio rengimo programą. Projektas „Modulinės mokymo programos pritaikymas kompiuterių ir organizacinės technikos operatoriaus specialybei“ buvo pirmasis žingsnis. 2014 m. gegužės mėnesį trys Kauno informacinių technologijų mokyklos atstovai, kartu su Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokyklos atstovais, vyko į Portugalijos sostinę Lisaboną, pas partnerius į ETIC profesinę mokyklą. Buvo diskutuojama aktualiais modulinės programos rengimo klausimais, ETIC mokyklos atstovai dalinosi patirtimi ir patarimais.

Nuo 2014 m. rugsėjo mėn. Kauno informacinių technologijų mokykla kviečia moksleivius studijuoti „Multimedijos paslaugų teikėjo“ modulinę profesinio mokymo programą. Praktikos metu moksleiviai vyko pas vykdyto projekto partnerį, ETIC (Lisabona, Portugalija), pademonstruoti įgytų žinių ir kompetencijų. Šiame ruošiamą jau antroji moksleivių grupė pagal šią modulinę mokymo programą. Šios modulinės programos specialistai ruošiami ne tik Kauno informacinių technologijų mokykloje, bet ir Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokykloje, Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centre.

Všį Kauno informacinių technologijų mokykla

Laisvės al. 33, LT44311 Kaunas

Tel. (8 37) 20 17 10, faks. (8 37) 22 66 64

El. paštas info@kitm.lt

<http://www.kitm.lt>

Kontaktai pasiteiravimui:

Profesijos mokytojas Evaldas Žvinklys; el. paštas evaldas.zvinklys@kitm.lt

7. VšĮ Vilniaus statybininkų rengimo centras. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Mokinių ir profesijos mokytojų tarpkultūrinės kompetencijos tobulinimas Europos Sąjungos profesinio mokymo įstaigose“

Apdovanotas specialiuoju Švietimo mainų paramos fondo prizu

Didėjant šiuolaikinės visuomenės įvairovei, augant emigrantų į Europos Sąjungą bangai, daugėja kultūrinių ugdymo aplinkos skirtumų. Gyvenant ir dirbant su žmonėmis iš skirtingų kultūrų, stiprėja tarpkultūrinės kompetencijos poreikis. Profesijos mokytojai, mokytojai privalo peržiūrėti ugdymo programas ir kartu su mokiniais tobulinti savo gebėjimus, atsižvelgdami į tarpkultūrinę realybę. Dėl skirtingų kultūrų žmonių sąveikos ugdymas, profesinis mokymas įgyja naują pasaulinį kontekstą.

Mokant šiuolaikinį specialistą profesijos ir rengiant jį Europos Sąjungos darbo rinkai viena iš svarbiausių kompetencijų tampa tarpkultūrinė kompetencija. Suprasdama šią problemą ir norėdama daugiau sužinoti apie tarpkultūrinės kompetencijos svarbą, 2013 metais VšĮ Vilniaus statybininkų rengimo centro bendruomenė inicijavo *Leonardo da Vinci programos* Naujovių perkėlimo projektą „**Mokinių ir profesijos mokytojų tarpkultūrinės kompetencijos tobulinimas Europos Sąjungos profesinio mokymo įstaigose**“.

Šiuolaikinis globalus ugdymas – tai ugdymo perspektyva, atsirandanti todėl, kad šiuolaikiniai mokiniai gyvena ir bendrauja vis labiau globalizuotame pasaulyje (Cabezudo et al., 2012).

Projekto „**Mokinių ir profesijos mokytojų tarpkultūrinės kompetencijos tobulinimas Europos Sąjungos profesinio mokymo įstaigose**“ (INCOM-VET Nr. LLP-LdV-TOI-2013-LT-0145) partnerių komanda, vadovaudamasi Europos Komisijos švietimo politikos gairėmis ir pritaikiusi medžiagą, pateiktą knygoje *Building Intercultural Competencies: a Handbook for Professionals in Education, Social Work and Health Care* (sudarytojai prof. Maria Giovanna Onorati (Italija) ir Furio Bednarz (Šveicarija), 2010), parengė metodinę medžiagą, kuri susideda iš keturių dalių:

1. Tarpkultūrinės kompetencijos tobulinimo metodologija (leidinys išleistas anglų, lietuvių, suomių, estų ir vokiečių kalbomis; popierinis ir elektroninis variantas).

2. Tarpkultūrinės kompetencijos tobulinimo Vadovas profesinio mokymo įstaigų mokiniams ir pameistriams (su pavyzdžiais, pratimais, vaizdo medžiaga, testais; leidinys išleistas anglų, lietuvių, suomių, estų ir vokiečių kalbomis; popierinis ir elektroninis variantas).

3. Tarpkultūrinės kompetencijos tobulinimo Vadovas profesijos mokytojams (su pavyzdžiais, pratimais, vaizdo medžiaga, testais; leidinys išleistas anglų, lietuvių, suomių, estų ir vokiečių kalbomis; popierinis ir elektroninis variantas).

4. Darbo su gyvųjų laboratorijų dalyviais metodologija (anglų kalba; elektroninis variantas).

Sukurtas projekto INCOM-VET interneto tinklalapis www.incom-vet.eu anglų, lietuvių, suomių, estų, vokiečių ir iš dalies italų bei prancūzų kalbomis.

Projekto metodinės medžiagos elektroninis variantas www.incom-vet.eu patalpintas:

<http://incom-vet.eu/mokomoji-medziaga/> (lietuvių kalba)

<http://incom-vet.eu/en/training-material/> (anglų kalba)

<http://incom-vet.eu/fi/koulutusmateriaali/> (suomių kalba)

<http://incom-vet.eu/ee/koolitusmaterjali/> (estų kalba)

<http://incom-vet.eu/de/schulungsmaterial/> (vokiečių kalba)

Taikydami šią metodinę medžiagą, kurioje gausu pavyzdžių, pratimų ir testų, Jūs turėsite galimybę tobulinti(s) tarpkultūrinę kompetenciją, geriau suprasti daugialypes kultūrų jungtis, sėkmingiau integruoti(s) į Europos Sąjungos darbo rinką.

Projekte „**Mokinių ir profesijos mokytojų tarpkultūrinės kompetencijos tobulinimas Europos Sąjungos profesinio mokymo įstaigose**“ (INCOM-VET Nr. LLP-LdV-TOI-2013-LT-0145) dalyvavo mokslininkai, praktikai, ekspertai iš Šveicarijos bei kitų Europos Sąjungos šalių: Italijos, Vokietijos, Suomijos, Estijos ir Lietuvos.

Projekto partneriai:

P0 VŠĮ Vilniaus statybininkų rengimo centras, dotacijos gavėjas, projekto koordinatorius, Lietuva

P1 Lietuvos edukologijos universitetas, Lietuva

P2 Panevėžio kolegija, Lietuva

P3 *University of Valle d'Aosta*, Italija

P4 *Institute pour la formation continue, l'éducation permanente et la recherche*, Šveicarija

P5 *Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus*, Estija

P6 *Bildungszentren des Baugewerbes e. V.*, Vokietija

P7 *Satakunnan koulutuskuntayhtymä*, Suomija

Metodinė medžiaga skirta ne tik Europos Sąjungos profesinio rengimo specialistams, profesijos mokytojams, mokiniams, bet ir mokslininkams, nagrinėjantiems tarpkultūrinės kompetencijos tobulinimo galimybes.

Tikimės, kad šią metodinę medžiagą turės galimybių veiksmingai pritaikyti vidurinių mokyklų, universitetų, kolegijų mokiniai, studentai, dėstytojai įvairiose šalyse.

Projekto tikslai:

Ugdyti profesinio rengimo įstaigų mokinių, profesijos mokytojų, mokinių, mokyklos administratorių tarpkultūrinę kompetenciją;

Plėtoti tarpkultūrinės srities mokslininkų tyrimus, daryti įtaką švietimo politikų sprendimams.

Šio projekto rezultatais turi galimybę naudotis:

- aukštųjų mokyklų dėstytojai ir studentai (universitetų, kolegijų);
- darbo biržos mokymo centrai, dirbantys su bedarbiais, emigrantais;
- bendrojo ugdymo mokyklų mokytojai, mokiniai.

Projekto tęstinumas:

Projekto INCOM-VET pasiekti rezultatai bus toliau plėtojami ir pristatomi Europos Sąjungos Rytų ir Skandinavijos profesinio rengimo institucijoms. Planuojama projektą tęsti ir parengti tęstinumo paraišką Erasmus+ (KA1, KA2 programos). Numatoma plėtoti tarpkultūrinės kompetencijos pavyzdžius, sukurti tarpkultūrinės kompetencijos interaktyvų interneto tinklalapį. Projekto partneriai iš Italijos ir Šveicarijos planuoja projekto INCOM-VET darbus išversti į italų ir ispanų kalbas.

Projekto partnerių pasiekti rezultatai padarė teigiamą poveikį suinteresuotoms šalims (darbdaviams, darbuotojams, profesinio mokymo administracijai, profesinio mokymo politikos formuotojams ir t. t.). Šio projekto patirtis pritaikyta profesinio mokymo srityje, ypač atsižvelgiant į tarpkultūrinę ir integracijos perspektyvą. Veiksmingas universitetų, kolegijų, profesinio mokymo institucijų ir darbo rinkos bendradarbiavimas suteikė daug atsakymų į švietimo sistemoje atsirandančius poreikius tiek tarptautiniu, tiek ir nacionaliniu bei vietiniu lygmenimis.

Projektą finansavo Europos Komisija ir Švietimo mainų paramos fondas.

Ši informacija atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl Komisija nėra atsakinga už bet kokią pateikiamos informacijos naudojimą.

Priedai:

žr. priedą Nr. 2 - [Talino susitikimo dalyvių medžiaga 1](#)

žr. priedą Nr. 3 - [Talino susitikimo dalyvių medžiaga 2](#)

VšĮ Vilniaus statybininkų rengimo centras

Laisvės prospektas 53, LT-07191 Vilnius

Tel. (8 5) 242 35 81; (8 5) 242 36 54

Faks. (8 5) 240 70 79

El. paštas info@vsrc.lt

<http://www.vsrc.lt/>

**VILNIAUS
STATYBININKŲ
RENGIMO
CENTRAS**

Kontaktai pasiteiravimui:

Projekto koordinatorius Ivaras Giniotis, el. paštas Ivaras@vsrc.lt

8. VŠĮ Klaipėdos profesinio mokymo ir reabilitacijos centras. Gerosios profesinio mokymo patirties aprašymas „Mokytis smagu“

Apdovanotas specialiuoju Švietimo mainų paramos fondo prizu

Darbinio (technologinio) profesinio rengimo tikslas yra rengti ugdytinį praktinei veiklai konkrečioje darbo vietoje, mokant jį dirbti su specifiniais įrankiais, mechanizmais, ugdant gebėjimus valdyti tam tikrus technologinius procesus.

Lietuvos profesinio ugdymo įstaigose profesinis rengimas dažniausiai vykdomas pagal mokyklinį modelį, kurio pagrindinis bruožas tas, kad ir teorinis, ir praktinis mokymas vyksta ugdymo įstaigoje. Šio modelio trūkumas – asmenys baigia profesinio mokymo programas, tačiau su realia darbo rinka ir jos sąlygomis nesusipažįsta – tampa potencialiais bedarbiais. Be to, ir mokymo procese nepakankamai daug dėmesio skiriama konkurencingumui ugdyti.

Įsigalėjęs mokymo modelis itin netinka mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių. Suvokiant, kad neįgaliųjų mokymas – tai tik pirmas etapas, siekiant integruoti juos į visuomenę bei užtikrinti jų užimtumą, man, kaip mokytojui, tenka ieškoti įvairių mokymo formų.

Neretai darbo arba asmeniniais tikslais tenka būti užsienyje. Čia visada labai domiuosi, kaip yra į visuomenę integruojami žmonės su fizine negalia, kaip mokomi mokymosi sunkumų turintys mokiniai. Pastebėjau, kad užsienio valstybėse jau pačiame profesinio rengimo procese jaunuoliai įžengia į darbo rinką, pratinasi prie jos.

Specialiųjų poreikių asmenų profesinis mokymas yra priartintas prie realių darbo rinkos sąlygų, mokymas vyksta taip, kaip realioje darbo vietoje. Mane sužavėjo per Italijos RAI TV kanalą rodytas reportažas iš Perudžos. Vienas ūkininkas savo žemėje įkūrė mokymo centrą, kur moko profesijos paslapčių vaikus, turinčius itin didelių mokymosi sunkumų, nepritapusius nei profesinėje mokykloje, nei vidurinėje bendrojo lavinimo mokykloje. Teorijos čia mokoma tik tiek, kiek reikia žinių norint atlikti konkrečius darbus: pvz., sužinoti, kaip ir kada apkarpyti vynuoges bei alyvuoges, kada ir kaip suarti dirvą, kada ir kokias daržoves sėti. Pakalbinti vaikinai atsakė, jog niekada gyvenime dar nesijautė tokie laimingi, kadangi pirmą kartą gyvenime jiems pavyko gerai atlikti konkretų darbą iki pabaigos.

Tokių minčių įspiruota, dirbu su būsimaisiais viešbučio darbuotojais. Visi jie turi įvairių specialiųjų ugdymosi poreikių.

„Viešbučio darbuotojo mokymo programa“ viešojoje įstaigoje Klaipėdos profesinio mokymo ir reabilitacijos centre vykdoma trejus metus. Mokymo metu stengiamasi, kad mokiniai darbą atliktų savarankiškai, ugdoma jų atsakomybė už užduočių vykdymą, stengiamasi, kad jie įgytų plataus spektro įgūdžių, ateityje būtinų jų darbinei veiklai. Pirmaisiais mokymo metais mokiniai jų įgyja praktinio mokymo klasėse, mokinių valgykloje, virtuvėje-laboratorijoje, mokinių bendrabutyje, dirbdami bendrojo naudojimo patalpose.

Profesinio mokymo veikla vykdoma šiose srityse:

1. Įgūdžių lavinimas: pagrindines praktines užduotis stengiamasi atlikti kasdien.
2. Požiūris į darbą: būsimaiesiems darbuotojams formuojasi požiūris į darbą, kad jis turi būti laiku ir gerai atliktas, plėtojamas ir išlaikomas ryšis su įvairiais žmonėmis (pvz., mokytojais, bendramoksliais, viešbučio darbuotojais, svečiais).

3. Žinių įtvirtinimas: tai visų žinių, susijusių su būsima profesija ir praktine veikla, gilinimas.

Ugdymo turinys individualizuojamas laikantis teisės aktų, atsižvelgiama į tėvų ir mokinių pageidavimus. Daug naudos suteikia praktiniai seminarai, kurių metu atliekamos praktinės užduotys: priklausomai nuo darbo specifikos jos būna individualios ar grupinės. Tokių seminarų metu modeliuojamos įvairios situacijos iš realaus viešbučio gyvenimo, didžiausias dėmesys skiriamas viešbučio standartams. Pvz., susipažįstama su viešbučio darbuotojams draudžiamomis frazėmis: „Ko Jūs norite?“, „Nežinau“, „Man niekas nepranešė“, „Atleiskite, aš neprivalau to daryti“ ir pan. Jei svečias kreipėsi su nestandartiniu prašymu, mokomės, kad niekada negalima atsakyti taip: „Mūsų niekas to neprašė“, „Pas mus taip nepriimta“ ir pan.

Mokymo procese labai naudinga yra diskusija duota tema. Mokiniam patinka ir dalykiniai žaidimai, susiję su tam tikrais profesinės veiklos aspektais. Naudingas yra ir „slapto svečio“ metodas. Tai vyksta praktinių seminarų metu. Daug naudos duoda ir integruotos pamokos: pvz., integruota stalo serviravimo pamoka Turizmo mokyklos mokymo bazėje.

Svarbūs yra ir probleminių situacijų, susijusių su realiu gyvenimu, sprendimai. Be to, taikau situacijų imitavimo metodą, kadangi tai labai aktyvi mokymo forma, suteikianti galimybę per labai trumpą laiką perteikti mokiniams būtinas žinias bei specialiuosius įgūdžius. Šio metodo nauda:

- ugdomi komunikaciniai gebėjimai imituojant situacijas „svečias – viešbučio darbuotojas“ arba „viešbučio darbuotojas – viešbučio darbuotojas“;
- ugdomi gebėjimai savarankiškai priimti sprendimus;
- mokomasi, kaip valdyti konfliktines situacijas;
- susipažįstama su aptarnavimo standartais;
- įgyjami etiketo pagrindai.

Manau, kad mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, praktinis mokymas yra itin reikšmingas. Būtent darbinėje veikloje jie įgyja darbui būtinų įgūdžių. Todėl jau pirmųjų mokslo metų antrojo pusmečio pradžioje organizuoju praktinį mokymą realioje darbo vietoje – viename Klaipėdos viešbučių.

Prieš pradėdami darbą viešbutyje, vykstame į ekskursijas ir edukacines išvykas į Palangos bei Klaipėdos miesto viešbučius. Mokiniai aplankė ir susipažino su viešbučių Palangoje („Smilčių vila“, „Prie parko“) bei Klaipėdoje („Araratas“, „Memel hotel“, „Radison Blue“, „Old port“, „Park inn“, „Friedricho pasažas“) veiklos ypatumais, svečių aptarnavimo taisyklėmis.

Manau, kad dar daug kas turi pasikeisti Lietuvos visuomenėje, o ypač ugdant požiūrį į specialiųjų poreikių žmogų. Dažnai pritrūksta elementaraus geranoriškumo, tolerancijos, pagarbos. Su tuo susidūriau organizuodama praktinį mokymą: teko kreiptis į kelių viešbučių direktorius ar jų savininkus su prašymu leisti organizuoti praktinį profesinį mokymą du kartus per savaitę jų viešbučiuose. Dauguma darbdavių atsisakė, nes turėjo išankstinę nuomonę apie žmones su negalia: juos gąsdina lėtesnis jų darbo tempas bei mąstymas, kitokia išvaizda.

Vis dėlto pavyko rasti darbdavių, kurie patikėjo manimi ir mokiniais, dar nė nepažinę jų. Taigi, buvo sudaryta bendradarbiavimo sutartis su trijų žvaigždučių viešbučiu „Aribė“. Tai – nedidelis, jaukus, patogus viešbutis Klaipėdos senamiestyje. Jame yra 21 kambarys, konferencijų salė, mini baras, uždara automobilių stovėjimo aikštelė.

Mano patirtis rodo, kad tinkamai vadovauti viešbučiui gali toli gražu ne kiekvienas. Vykdydama praktinį mokymą vadovaujusi šia mintimi: reikia sukurti komfortą netgi tiems svečiams, kurie tikėjosi tik tvarkos. Todėl visą praktinį mokymą orientuoju į viešbučio strategiją – priešingu atveju jis neturi jokios prasmės.

Praktinį mokymą pradėdame nuo susipažinimo su viešbučio svečių aptarnavimo standartais bei susipažinimo su jo patalpų išdėstymu, kambarių kategorijomis, vadovais, personalu. Prisimename elgesio ir aprangos kodą, susipažįstame su šio viešbučio patalpų valymo

praktika ir procedūromis. Savo mokinių nepaliekau viešbučio kambarinių priežiūrai, kadangi, mano pastebėjimu, jos keičiasi kas trys mėnesiai ar netgi dar dažniau, o tai turi įtakos prastam svečių aptarnavimo lygiui.

Viešbutyje pagal galimybes taikau bandymų ir klaidų metodą, kai mokinys mokosi iš savo klaidų. Pvz., valyti viešbučio kambarį ar kitą bendrojo naudojimo patalpą, serviruoti stalus pusryčių bare skiriu po du mokinius: vienas jų yra gabesnis, kitas silpnesnis. Pastarasis geriau dirbti išmoksta dirbdamas su gabesniuoju ir mokydamasis iš savo klaidų.

Dauguma mano mokinių nesugeba savarankiškai atlikti viso darbo nuo pradžios iki galo bei nemoka dirbti su keletu darbo įrankių iškart, todėl pradžioje skiriu konkrečiam mokiniui tik konkrečią užduotį, kuriai atlikti jis naudoja tik vieną įrankį. Toliau mokymas vyksta keičiant darbo apimtį ir užduotis. Pavyzdžiui, vieni valė kambarius, o kiti bendro naudojimo patalpas, tretie tvarkė patalpas ar serviravo pusryčių stalą. Mokiniai pasikeičia patalpomis ir pareigomis. Tokiu būdu plečiasi jų įgūdžių ratas.

Būtinai taikau klaidų, profesionalumo trūkumų analizės metodą. Baigę tvarkyti atitinkamą patalpą ar atlikę būtinus servravimo darbus, mokiniai mane pakviečia: tuomet pasižiūrime kartu, aptariame klaidas, ištaisome jas. Visada dirbame kartu – tai labai svarbu!

Viešbutis – tai vieta, kur darbo tempai yra itin dideli. Numeriui, iš kurio išvyko svečias, sutvarkyti skiriama iki 30 minučių, o apgyvendintam numerui sutvarkyti skiriama tik 15-20 minučių. Todėl labai svarbu išmokti planuoti bei taupyti savo laiką. Siekdama to, mokinius mokau dirbti greitai, nesiblaškant, laikantis darbų atlikimo eiliškumo tvarkos.

Aš, kaip ir kiti profesijos mokytojai, susiduriu su mokinių mokymosi motyvacijos problema, nesugebėjimu susikaupti, ilgesniam laikui išlaikyti dėmesį, pabaigti pradėtą darbą. Remdamasi savo asmenine patirtimi, stebėdama mokinių nuotaiką bei išklausiusi jų nuomonę, padariau išvadą, kad praktika konkrečioje darbo vietoje jiems yra mėgstamiausia veikla. Pozityviai mokinius nuteikia pati viešbučio aplinka. Be to, mokiniai stengiasi patikti

darbdaviui, atitikti jo keliamus reikalavimus, kadangi tikisi čia atlikti ilgalaikę gamybinę praktiką, o vėliau ir įsidarbinti. Tai įrodoma ir faktais: praėjusiais mokslo metais net keturi mokiniai iš šešių po praktikos viešbutyje jame liko ir dirbti.

Praktinio mokymo darbo vietoje (viešbutyje) privalumai:

1. Praktinis mokymas viešbutyje trunka 3-4 valandas, todėl mokiniai nepavargsta, visą praktikos laiką dirba pilnavertiškai.

2. Mokiniai įgyja svečių aptarnavimo, bendravimo patirties.

3. Patys mokiniai drausmina vienas kitą bei save, kadangi viešbučio aplinka tam įpareigoja.

4. Į praktiką viešbutyje vaikinai ir merginos eina labai noriai, todėl dirba efektyviai ir kokybiškai.

5. Praktika viešbutyje atliekama mažomis grupelėmis (iki 7 mokinių): tada galima pakankamai dėmesio skirti kiekvienam iš jų, nes mokiniai dar neturi reikiamos patirties ir kvalifikacijos, kad gebėtų darbą atlikti savarankiškai.

6. Mokiniai išmoksta matyti bendrą vaizdą per detales, suvokia kas padaryta ne pagal standartą.

7. Susidūrę su neeiline kritine situacija, mokiniai išmoksta priimti sprendimus savarankiškai.

8. Tobulinami socialiniai įgūdžiai.

9. Įgyjama asmeninio ir komandinio darbo įgūdžių, stiprinamas atsakomybės jausmas bei pasitikėjimas savo jėgomis.

10. Mokiniai įgyja naujų praktinių ir profesinių įgūdžių, patiria džiaugsmą. Draugiški, vienas kitam padedantys grupės draugai yra pagalbos, patarimų, palaikymo šaltinis.

Man, kaip mokytojai, smagiausia matyti gerą mokinių emocinę būklę, kuri kyla iš jų patirties darbe. Ne mažiau svarbus dalykas yra džiaugtis matant, kad kiti to viešbučio darbuotojai negalią turintį žmogų priima draugiškai ir tolerantiškai.

Taigi, tik tobulinant specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių įgūdžius, įtraukiant juos į darbo veiklą, gerinama jų gyvenimo kokybė, užtikrinamas jų dalyvavimas darbo rinkoje, socialinė inkluzija.

VšĮ Klaipėdos profesinio mokymo ir reabilitacijos centras

Alyvų g. 10a, LT-91208 Klaipėda

Tel./faks. (8 46) 36 70 44

El. paštas info@klaipedospmrc.lt

<http://klaipedospmrc.lt/klaipeda>

Kontaktai pasiteiravimui:

Profesijos mokytoja Sigita Agafonova, el. paštas sigita916@gmail.com